

Flokkur á fríggjaraferð

Herferð tjóðveldisflokksins móti javnaðarflokkinum í valstríðnum hevur eittans endamál: at fyrireika tjóðveldisveljarararnar til eitt komandi samstarv við fólkaflokkinn

Jóannes Dalsgaard, fólkatingsvalevni visir í grein á orsökirnar til, at javnaðarflokkurin fær koyrilin frá Finnoga, meðan fólkaflokkurin verður kindur við mjúkari ostflis

Tað hevur undrað mong fólk, at tjóðveldisflokkurin einvíst hevur lagt eftir javnaðarflokkinum í hesum valstríði. Tað er sjálvsagt uppgáva tjóðveldisflokksins at reka tjóðveldispolitikk. Men tað mátti kunnað borið til út- an at tikið verður til fólka- flokksráð og fólkaflaks- amboð í valstríðnum.

Valstríð tjóðveldisflokksins hevur verið ríkið við hatafullum og lygu- kendum álopum á javnaðarflokkin og einstaklingar í flokkinum. Valevnið, ið vera skal, hevur litið havt at bera fram út- an háð og spott til javnaðarflokkin, alt meðan sama valevni við politisk-

um fríggjarastavi í hendi heldur sína heinu leið móti fólkaflokkinum. Tað byrjaði við kunngerðini í útvarpinum um, at tjóðveldisflokkurin ynskti einki at hava við fremmandar ismur at gera: »Tjóðveldisflokkurin hevur ongantið verið sosialistiskur, tí kann hann ikki hava slept nakrari sosialismu!«

So einfalt kann tað gerast — so skjótt og so lætt ber tað til at snara 180 stig. Javnaðarflokkurin fær koyrilin, meðan fólkaflokkurin verður kindur við mjúkari ostflis!

Atkvøðurnar skulu eftir øllum at døma vinnast frá vinstru í Føroyum, men

nýtast til høgru. Valevni tjóðveldisflokksins hevur ongantið dámað samstarv við javnaðarflokkin — dreymurin er samstarv fyri ikki at siga samanrenning við fólkaflokkinn. Hetta er tað limir og stuðlar tjóðveldisflokksins so lýðandi skulu venjast til: nevnliga ta samgongu, sum fólkaflaksmenninir í tjóðveldisflokkinum droyma um. Tískil er hetta bert byrjanin — vit fáa helst meira av somu skuffu til heystar.

Valevni tjóðveldisflokksins tykist halda litlan vanda vera við Óla Breckmann — bagatelliserar hann og metir hann nærmast sum eitt slag av undir-

haldi. Kortini hevur hann lært ikki so heilt litið av hesum sama vandaleysa Breckmann og orðalagi mótvegis javnaðarflokkinum hevur stundum verið orð til annað tað sama, sum nýtt hevur verið í Dagblaðnum. Heilt einkisigandi er Óli so hóast alt ikki og tykist at hava verið Finnoga hentur lærari í hesum valstríði. Kann hann nýtast sum lærumeistari í demagogi og persóncentrarðari agitation, so kann hann væl eisini nýtast sum politiskur samstarvsfelagi eftir eitt lögtingsval.

Tað er forspælið til lögtingsvalið vit eru áskoðarar til í hesum døgum, so

kappingin verður hørð. Kom so og sig, at Óli Breckmann einki hevur at týða! Hann hevur í øllum ferum megnað ikki bert at snarað fólkaflokkinum 180 stig, men eisini tjóðveldisflokkinum, soleiðis at antisosialistiska fylkingin í Føroyum eftir tveimum vikum er vorðin tvifaldað.

Vit í javnaðarflokkinum kunnu bert taka henda nýggja veruleika til eftirtektar og skipa okkara politikk eftir honum. Hetta eiga øll sosialistiskt hugsandi fólk at hava í huga valdagin.

Jóannes Dalsgaard

Javnaðarflokkurin borgar fyri:

Sterkum, tryggum og solidariskum samfelag

Vilhelm Johannesen, landsstýrismáður og valevni Javnaðarflokksins, skrivar:

Í dag skulu vit velja okkara fólkatingsumboð.

Sum altíð, tá talan er um fólkatingsval, hevur valstríðið verið um tveir høvuðsspurningar. Okkara heimligu politisku víðurskipti og okkara víðurskipti við Danmark og útheimin.

Tá vit tosa um tey heimligu politisku víðurskiptini, so er spurningurin um veljarin skal geva tí ferdar politikkinum hjá sitandi samgongu álitisvátan ella um veljarin skal geva eina ábending við tann ríkna politikkinn.

Í hesum landsstýrinum hevur javnaðarflokkurin

løgmann. Umframt hetta hevur flokkurin umsið hesi sera týðandi málseki. Hesi eru fiskivinnumál, idnaðurin, alingin, íbúðamál, sjóvinnumál, lógarmál og arbeiðsmarknaðarmál. Eisini hevur lögmaður øll úttanríkisráðini og øll víðurskiptini við Danmark um hendi. Her kunnu vit nevna allar fiskiveiðusáttmálarnar við onnur lond. Vit kunnu nevna heildarveitingarnar úr ríkisskassanum. Flogmálið og undirgrundarmálið.

Í hesi greinin skal eg serliga taka eitt málseki frma. Tað er arbeiðs-

marknaðarmá. Tey valskeiðini, javnaðarflokkurin hevur umsið hetta øðið, hava skarað framúr. Fram til 1980 kunnu vit nevna: at arbeiðsvikan var stytta. Fyrst úr 48 niður í 44 tímar. Síðani úr 44 og niður í 40 tímar. At fritíðin varð longd úr trim- um upp í fýra vikur og at fritíðarprosentin varð hækkað úr 7 og upp í 9%.

At vit finga eina rættvísu pristalskipan, soleiðis at øll finga sama endurgjald fyri prívækstur, at vanlukku- tryggingarskipanin varð broytt og veitir munandi størri endurgjald í samband við arbeiðsvanlukkur. At sjúkradagpeningarskipanin, sum tryggjar fiskimonnum, útróðrarmonnum og tímálmøntum dagpening undir sjúku, varð sett í gildi.

Í valskeiðnum frá og við 1981 til og við 1984 hendi púrt einki á hesum øki. Hetta skeiðið sat eitt borgaraligt landsstýri.

Stór framstig eru hend á arbeiðsmarknaðarøkinum, nú Vilhelm hevur umsið hesi mál í landsstýrinum.

Sambandsflokkurin — fyrrverandi lögmaður, Pauli Ellefsen, hevði ábyrgdina av arbeiðsmarknaðarmálum. Tey fýra árin víðgjörð lögtingið einki arbeiðsmarknaðarmál, sum var framlagt av tásitandi landsstýri. Men eftir landsstýrisskiptið í 1985 kom gongd í. Tá talan er um arbeiðsmarknaðarmál er ongantið áður hent so

nógv í einum valskeiði sum hesum fýra ára skeiðnum.

Arbeiðseftirlitið verður útbyggt eftir einari fastlagdari ætlan. Fýra deildir verða skipaðar kring landið. Í 1989 koma vit á mál við hesi útbygging.

Vit hava skipað eitt arbeiðsumhvørvisráð. Uppskot um arbeiðsumhvørvislóg verður smíðað í løtuni. Arbeiðsmedisinari er settur. Hesin skal serliga kanna sambandið millum ávisar sjúkur og arbeiðsplássid. Skal síðani koma við tilmæli um broytingar á arbeiðsplássinum, soleiðis at talið á arbeiðssjúkratilburðum minskar.

Lógin við fritíð við løn er broytt. Stigvist verður fritíðin longd úr fýra og upp í fimm vikur. Í 1989 koma vit á mál. Tá er fritíðin fimm vikur. Fritíðarprosentin er stigvist hækkað úr 9% í 12%. Her eru vit nú komin á mál. Í ár er fritíðarprosentin 12. Tá fritíðarlønin nú verður útgjöldin, er hon óskerd. Skatturin er guldin, tá fritíðarlønin kemur til útgjaldingar. Løntakarafelagini hava nú fritíðarpeningin í varðveislu og fáa harvið rentuáðöðan av hesum.

Lógin um trygdargrunn fyri avreiðingar og lønir er samtykt. Hesin grunnur veitir trygd fyri, at skip, bátar, manningar, tímalønt, vikulønt, mánaðarlønt osfr. fáa endurgjald fyri mista løn í samband við, at fiskakeypari ella arbeiðsgevari fer á húsangang. Grunnurin hevur

longu nú eitt stovnsfæð uppá 8 milliónir krónur. Eftir lógini skulu allir fiskakeyparar og arbeiðsgevarar rinda 1/100 av útgjöldi løn inn í grunnin. Hetta gevur í løtuni 4 milliónir um árið.

Eftir uppskoti frá landsstýrinum hevur lögtingið eisini samtykt lógina um samhaldsfastan arbeiðsmarknaðareftirlønargrunn. Frá 1. januar 1990 byrja arbeiðsgevarar og løntakarar at gjalda inn í grunnin. Tvey ár seinni kemur grunnurin at útgjalda tær fyrstu arbeiðsmarknaðareftirlønirnar. Arbeiðsgevarar og hánn- tøkurnar rinda mest inn í grunnin. Tá tað kemur til útgjaldingar, fáa øll líka, uttan mun til tað tey hava gildið inn. Eitt heilt óvanliga stórt framstig fyri tey láglostu.

Hóast tað, at vit longu nú, kunnu vista á øll hesi framstigi, hava vit ikki sett okkum hendur í favn.

Nú verður arbeitt við at finna ein hóskandi fastløn- ella minstulønarskipan fyri fólk á fiskivirkjum. Vit arbeiða eisini við at gera reglur fyri almenna fritíðargrunnin. Endamálið við hesum grunni er at skapa løntakarabólkunum óttar og óðyrari fritíðarmøguleikar.

Allir løntakarar eiga at sýna javnaðarflokkinum álit á valinum í dag.

Eitt gott javnaðarval borgar fyri einum sterkum, tryggum og solidariskum samfelag.

Vilhelm Johannesen